

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyní JUDr. Kateřinou Štěpánovou, Ph.D., ve věci

žalobce: P. S.

proti
žalovanému: Ministerstvo práce a sociálních věcí
sídlem Na Poříčním právu 1, 128 01 Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 8. 2023, č. j. MPSV-2023/170011-923,
ve věci nároku na průkaz osoby se zdravotním postižením,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce se domáhá zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí žalovaného, jímž žalovaný zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí Úřadu práce České republiky, krajské pobočky v Ostravě ze dne 27. 4. 2023, č. j. 1428228/23/NJ (dále též jen „úřad práce“ či „správní orgán prvního stupně“).

Shodu s prvopisem potvrzuje I.M.

2. Úřad práce svým rozhodnutím přiznal žalobci nárok na průkaz osoby se zdravotním postižením dle zákona č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením (dále jen „zákon o poskytování dávek“) označený symbolem „TP“ ode dne 1. 11. 2022 trvale.
3. Žalobce je přesvědčen, že jeho zdravotní postižení odůvodňuje přiznání průkazu označeného symbolem „ZTP“.

II. Skutková zjištění vycházející z obsahu správních spisů

4. Žalobce požádal dne 9. 11. 2022 o přiznání průkazu osoby se zdravotním postižením (dále v textu pro zjednodušení též jen „průkaz“).
5. Dne 30. 3. 2023 posoudil zdravotní stav žalobce pro účely průkazu posudkový lékař Okresní správy sociálního zabezpečení (dále jen „OSSZ“) Nový Jičín. Podle jeho závěrů je žalobce osobou se středně těžkým funkčním postižením pohyblivosti nebo orientace, včetně osob s poruchou autistického spektra, ve smyslu § 34 odst. 2 zákona o poskytování dávek. Jedná se sice o zdravotní stav, který není uveden v příloze č. 4 k vyhlášce č. 388/2011 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením (dále též jen „prováděcí vyhláška“), ale svým funkčním postižením odpovídá nebo je svými funkčními důsledky srovnatelný se zdravotním stavem uvedeným v bodě 1 písmene d) citované přílohy. Platnost posudku stanovil posudkový lékař OSSZ ode dne 1. 11. 2022 trvale. Za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce označil „stav po cévní mozkové příhodě v povodí ACM vlevo v říjnu 2019 a poté lehká centrální hemiparéza na podkladě kapsulárního infarktu vlevo v dubnu 2022“.
6. Na podkladě citovaného posudku úřad práce dne 27. 4. 2023 přiznal žalobci průkaz označený symbolem „TP“.
7. Rozhodnutí správního orgánu prvního stupně žalobce napadl odvoláním. Zdůraznil různorodost, závažnost a důsledky svého zdravotního postižení. Domnívá se, že má nárok na průkaz označený symbolem „ZTP“. Dodává, že v exteriéru je schopen ujít jen velmi krátkou vzdálenost, pouze s holemi a se značnými obtížemi, neudrží stabilitu. Je invalidní ve druhém stupni.
8. Žalovaný zadal posudkové komisi Ministerstva práce a sociálních věcí České republiky, pracoviště Ostrava (dále jen „posudková komise“) zpracování posudku. Ta zdravotní stav žalobce hodnotila stejně jako posudkový lékař OSSZ. Dne 11. 7. 2023 uzavřela, že žalobce je osobou se středně těžkým funkčním postižením pohyblivosti nebo orientace, včetně osob s poruchou autistického spektra, ve smyslu § 34 odst. 2 zákona o poskytování dávek. Nejedná se o zdravotní stav uvedený v příloze č. 4 prováděcí vyhlášky, ale svým funkčním postižením odpovídá nebo je svými funkčními důsledky srovnatelný se stavem uvedeným v bodě 1 písmene d) citované přílohy. Rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce představuje „stav po recidivující cévní mozkové příhodě 3 x pravostranná hemiparestezie, pravděpodobně recidiva ischemické cévní mozkové příhody v povodí ACM vlevo v říjnu 2019 a poté lehká centrální hemiparéza na podkladě kapsulárního

infarktu vlevo v dubnu 2022 (odeznělá dysartrie, odeznělé hemihypestezie levostranných končetin)“; v diagnostickém souhrnu figurují i další onemocnění.

9. Žalovaný v napadeném rozhodnutí vyšel z posouzení zdravotního stavu žalobce posudkovou komisí a potvrdil rozhodnutí úřadu práce.
10. Žalobce podal i podnět k přezkumnému řízení. Rozkladová komise jej dne 30. 8. 2023 shledala nedůvodným.

III. Obsah žaloby

11. Žalobce nesouhlasí s objektivizací svého zdravotního stavu. Domnívá se, že splňuje podmínku předpokládanou v § 34 odst. 3 zákona o poskytování dávek, a má tedy nárok na průkaz označený symbolem „ZTP“.
12. Poukazuje na své omezení v oblasti pohyblivosti (a cituje závěry svého praktického lékaře). Stejně jako v odvolání uvádí, že je schopen se v exteriéru pohybovat jen s velkými obtížemi, na „velmi“ krátkou vzdálenost a pouze při využití pomůcek (dvou opěrných holí).
13. Dodává, že jeho zdravotní postižení je nezbytné posoudit v jeho komplexnosti i součtu všech zdravotních omezení a popisuje své zdravotní potíže. Není schopen stabilní chůze, ale jen chůze na krátkou vzdálenost po rovném terénu a bez překážek.
14. Závěrem žalobce udává, že se jeho zdravotní stav postupně zhoršuje. Od 16. 9. 2021 mu byl navýšen stupeň invalidity (na druhý stupeň); poukazuje rovněž na délku své ekonomické aktivity a odvedené pojištění.

IV. Vyjádření žalovaného

15. Žalovaný po podrobné rekapitulaci dosavadního řízení sdělil, že nemá pochybnosti o odborném posouzení zdravotního stavu žalobce. Posudek posudkové komise je adekvátním podkladem pro rozhodnutí. Oba posudkové orgány vycházely z kompletní zdravotnické dokumentace žalobce, na základě které stanovily diagnostický souhrn. Přiznaný druhý stupeň invalidity v nynější věci není relevantní.
16. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby jako nedůvodné.

V. Posouzení věci krajským soudem

17. Krajský soud shledal žalobu přípustnou, podanou oprávněnou osobou [§ 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“)] a včasnou (§ 72 odst. 1 s. ř. s.). V přezkumném řízení soudním je soud povinen zkoumat, zda vydané rozhodnutí je zákonné a bezvadné. Při přezkumu přitom respektuje vymezené žalobní body (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.).
18. Žaloba **není důvodná**.

19. Předmětem soudního přezkumu je posouzení nároku žalobce na průkaz osoby se zdravotním postižením. Úřad práce na podkladě závěrů posudkového lékaře OSSZ přiznal žalobci průkaz označený symbolem „TP“. Žalovaný toto rozhodnutí po posouzení zdravotního stavu žalobce posudkovou komisí potvrdil. Žalobce se nicméně domnívá, že jeho zdravotní omezení odůvodňuje přiznání průkazu označeného symbolem „ZTP“.
20. Krajský soud úvodem přezkumu připomíná relevantní právní úpravu podloženou judikaturními závěry.
21. Nárok na průkaz označený symboly „TP“, „ZTP“ či „ZTP/P“ se podle § 34 odst. 2, 3 a 4 zákona o poskytování dávek odvíjí od závažnosti funkčního postižení pohyblivosti nebo orientace. Posouzení míry pohyblivosti a orientace je otázkou odbornou, medicínskou, kterou si správní soud nemůže učinit sám, ale vychází především z odborného lékařského posouzení, které pro účely správního řízení o přiznání průkazu osoby se zdravotním postižením provádějí okresní správy sociálního zabezpečení a pro účely odvolacího řízení správního žalovaný, který za tím účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise [srov. § 8 odst. 1 písm. e) a § 4 odst. 2 zákona číslo 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení].
22. Prováděcí vyhláška (vyhláška Ministerstva práce a sociálních věcí č. 388/2011 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením), pak ve své příloze č. 4 specifikuje zdravotní stavy, které lze považovat za podstatné omezení schopnosti pohyblivosti a orientace pro účely přiznání průkazu osoby se zdravotním postižením.
23. Posudkové řízení je specifickou formou správní činnosti spočívající v posouzení zdravotního stavu občana a některých důsledků z něj vyplývajících pro oblast sociálního zabezpečení. Postup posudkového orgánu předpokládá vedle odborných lékařských znalostí též znalosti z oboru posudkového lékařství. Posudky OSSZ a posudkových komisí hodnotí soud jako každý jiný důkaz podle zásad stanovených v § 77 odst. 2 s. ř. s. Správním soudům zásadně nepřísluší hodnotit odborné lékařské (posudkové) závěry, ale hodnotí, zda posudky splňují požadavek úplnosti a přesvědčivosti, zejména jestli se vypořádávají se všemi rozhodujícími skutečnostmi, včetně těch, jež namítá posuzovaný a zda je z nich zřejmé, že zdravotní stav posuzovaného byl komplexně posouzen na základě úplné zdravotnické dokumentace. Posudkový závěr musí být náležitě zdůvodněn, aby byl přesvědčivý a srozumitelný, a to i pro správní soud, který nemá, a ani nemůže mít, odborné lékařské znalosti.
24. V souzené věci není mezi účastníky sporné, že žalobce trpí řadou nemocí ovlivňujících jeho pohyblivost. Sporné je, zda se v případě žalobce jedná „ještě“ o středně těžké funkční postižení pohyblivosti (podmínka nároku na průkaz „TP“ ve smyslu § 34 odst. 2 zákona o poskytování dávek), jak uzavřel posudkový lékař OSSZ dne 30. 3. 2023 i posudková komise dne 11. 7. 2023, nebo „již“ o těžké funkční postižení (podmínka nároku na průkaz „ZTP“ ve smyslu § 34 odst. 3 téhož zákona), jak je přesvědčen žalobce.
25. Z porovnání dvou definic týkajících se mobility (středně těžké funkční postižení *vs.* těžké funkční postižení) vyplývá, že tyto stupně jsou vymezeny podobným způsobem. V obou případech naplňuje daný stupeň postižení pohyblivosti stav, kdy osoba je při dlouhodobě

nepríznivém zdravotním stavu schopna samostatné pohyblivosti v domácím prostředí, liší se však v dopadech postižení na pohyb v exteriéru. Zatímco osoba se středně těžkým postižením pohyblivosti je v exteriéru „schopna chůze se sníženým dosahem a má problémy při chůzi okolo překážek a na nerovném terénu“, tak osoba s těžkým funkčním postižením je v exteriéru „schopna chůze se značnými obtížemi a jen na krátké vzdálenosti“. Uvedené stupně funkčního postižení pohyblivosti je pak třeba vykládat prostřednictvím zdravotních omezení uvedených v příloze č. 4 prováděcí vyhlášky.

26. Podle § 34b odst. 3 při posuzování podstatného omezení schopnosti pohyblivosti a orientace u zdravotního stavu, který není uveden v prováděcím právním předpise, se hodnotí, kterému ze zdravotních stavů v něm uvedených funkční postižení odpovídá nebo je s ním funkčními důsledky srovnatelné. Prováděcí vyhláška totiž ovšem nemůže obsahovat zcela úplný výčet zdravotních postižení, která naplňují atributy středně těžkého, těžkého a zvláště těžkého funkčního postižení nebo úplného postižení pohyblivosti a orientace. Proto zákon umožňuje posoudit i zdravotní stavy, které nejsou v prováděcím právním předpise uvedeny, a to podle toho, kterému ze zdravotních stavů v prováděcím právním předpise uvedených funkční postižení odpovídá nebo je s ním funkčními důsledky srovnatelné; jedná se o tzv. princip srovnatelnosti, který, jak uvedeno níže, byl aplikován i v případě žalobce.
27. V nynější věci posoudila posudková komise žalovaného zdravotní postižení žalobce shodně jako posudkový lékař OSSZ; konkrétně dospěla k závěru, že jde o osobu se středně těžkým funkčním postižením pohyblivosti nebo orientace, včetně osob s poruchou autistického spektra, ve smyslu § 34 odst. 2 zákona o poskytování dávek. Jeho zdravotní stav sice není uveden v příloze 4 prováděcí vyhlášky, ale svým funkčním postižením odpovídá nebo je svými funkčními důsledky srovnatelný se zdravotním stavem uvedeným v bodě 1 písm. d) citované přílohy, tj. „středně těžké omezení funkce dvou končetin“.
28. Takové posouzení se krajskému soudu nejeví jako zjevně nesprávné. Komise zdravotní stav žalobce zkoumala na podkladě úplné zdravotnické dokumentace. Vycházela zejména ze zdravotní dokumentace praktického lékaře MUDr. J. K. a dalších nálezů odborných lékařů citovaných na straně 2, odstavci prvním, posudku ze dne 11. 7. 2023 (interna, UZ vyšetření, neurologie, jícnové ECHO, kardiologie); dále disponovala lékařskými nálezy zaslanými žalobcem. Posudková komise pracovala i se sděleními žalobce z 21. 5. 2023 a 17. 6. 2023. Žalobce přitom nikterak nespороval zahrnutí veškerých lékařských zpráv do posudku posudkové komise či tam přítomný diagnostický souhrn.
29. Dle posudkového zhodnocení posudkové komise se u žalobce jedná o středně těžké funkční postižení pohyblivosti dle odst. 1 písmene d) přílohy k prováděcí vyhlášce, tedy postižení dvou končetin v rámci uvedené hemiparézy při stavu po recidivě cévní mozkové příhody. Posudková komise vyhodnotila, že se nejedná o paretické těžší postižení dvou končetin či plegické postižení končetin. U žalobce není dána ztráta opěrné funkce končetin. Nejde ani o omezení hybnosti nosných kloubů dvou končetin o polovinu a více požadovaného rozsahu, nejde o ankylosy kloubní nebo těžké deformace nosně pohybového aparátu. Nejedná se ani o jiné zdravotní postižení uvedené v odstavci druhém a třetím přílohy č. 4 prováděcí vyhlášky (svědčící pro úroveň a těžkého či zvláště funkčního postižení pohyblivosti a orientace), a to jak ve smyslu nosně pohybového aparátu, tak neurologicko-interního onemocnění či kognitivního deficitu).

30. Posudková komise doplnila, že žalobce je celkově orientován, komunikativní, je kardiopulmonálně kompenzován, není u něj nevidomost či střední nebo těžká mentální retardace či demence. Objektivní nález posudkové komisi nedovodil hodnotit zdravotní stav žalobce jako podstatné omezení schopnosti pohyblivosti či orientace na úrovni těžkého, zvláště těžkého nebo úplného funkčního postižení pohyblivosti a orientace ve smyslu přílohy č. 4 prováděcí vyhlášky. Ze zdravotnické dokumentace neplyne trvalé posudkově významné zhoršení zdravotního stavu posuzovaného.
31. Žalovaný nad rámec závěrů posudkové komise v napadeném rozhodnutí dodal, že při hodnocení schopnosti pohyblivosti se přihlíží k využití běžně dostupných kompenzačních pomůcek. Pro stanovení rozsahu omezení pohyblivosti je nutno brát v potaz jejich využití. Nárok na jednotlivé typy průkazů není vázán pouze na určité diagnózy, ale vychází se z funkčního stavu organismu. Pro posouzení nároku žalobce na průkaz není relevantní přiznaný stupeň invalidity.
32. Odůvodnění posudkového závěru, jakož i konečného (napadeného) rozhodnutí žalovaného, ob stojí. Žalobce ani v průběhu soudního řízení nedoložil nic, čím by závěry přijaté v řízení správním zpochybnil či vyvrátil. Krajský soud proto na základě zhodnocení napadeného rozhodnutí, jakož i posudku posudkové komise, z něhož žalovaný při svém rozhodování vycházel, dospěl k závěru, že požadavky na úplnost a přesvědčivost posudku, byly v daném případě naplněny. Odborné informace plynoucí ze zdravotní dokumentace žalobce posudková komise v posuzovaném případě srozumitelně a komplexně vysvětlila, v posudku popsala, co přesně vyšetření ukázala, a závěry o tom, že žalobce nemá těžké, zvláště těžké či úplné omezení v oblasti pohyblivosti a že by funkční omezení vyplývající ze zjištěného zdravotního stavu dosahovalo těžkého, zvláště těžkého či úplného funkčního omezení pohyblivosti nebo orientace v rozsahu daném platnou právní normou, dostačujícím způsobem odůvodnila.
33. Pro úplnost možno zdůraznit, že posudkový závěr v řízení o nároku na průkaz osoby se zdravotním postižením přináležejí učinit toliko posudkovým lékařům, nikoli žalobci či jinému („neposudkovému“) lékaři, byť specialistovi v určitém oboru (podpůrně v této souvislosti soud odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 4. 2012, č. j. 4 Ads 50/2012–22).
34. Konečně krajský soud uvádí, že přiznání nároku na invalidní vozík nemůže být bez dalšího důvodem pro kladné rozhodnutí o žádosti o průkaz osoby se zdravotním postižením označený symbolem „ZTP“. Invalidita se hodnotí podle zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, v platném znění; stupeň invalidity je odvislý od poklesu schopnosti soustavně vydělené činnosti. Nejenže se nárok na průkaz osoby se zdravotním postižením neposuzuje podle zákona o důchodovém pojištění, ale pro posouzení nároku na průkaz není nikterak relevantní stupeň přiznané invalidity či délka ekonomické aktivity a výše odvedeného pojištění.
35. Jestliže ze závěru posudkové komise plyne, že ke dni 1. 11. 2022, ke dni vydání rozhodnutí úřadu práce, i k datu jednání posudkové komise (tj. ke dni 11. 7. 2023) a nadále, byl žalobce osobou se středně těžkým funkčním postižením pohyblivosti nebo orientace ve smyslu

zákona o poskytování dávek a prováděcí vyhlášky, je rozhodnutí žalovaného, jímž zamítl odvolání žalobce proti rozhodnutí úřadu práce, který žalobci přiznal průkaz označený „pouze“ symbolem „TP“, věcně správné a zákonné.

VI. Závěr a náklady řízení

36. Na základě výše uvedeného soud proto žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
37. O náhradě nákladů řízení mezi účastníky soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s., neboť žalobce v řízení úspěšný nebyl a žalovanému nad rámec jeho úřední činnosti žádné náklady nevznikly. Soud proto žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu správnímu soudu.

Nejvyšší správní soud kasační stížnost proti tomuto rozsudku odmítne pro nepřijatelnost, pokud nebude svým významem podstatně přesahovat vlastní zájmy stěžovatele.

Podmínkou řízení o kasační stížnosti je povinné zastoupení stěžovatele advokátem, pokud stěžovatel nebo jeho zástupce nemá vysokoškolské právnické vzdělání.

Ostrava 8. srpna 2024

JUDr. Kateřina Štěpánová, Ph.D.
samosoudkyně